

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (The Big Five) ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในงาน : กรณีศึกษาธุรกิจโรงเลื่อยไม้สัก” เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในงาน เพื่อพยากรณ์ความพึงพอใจในงานจาก ตัวแปรบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นพนักงานปฏิบัติการสายการผลิตของ โรงเลื่อยไม้สักสามแห่งรวมจำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล แบบทดสอบบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ตามแนวคิดของโกลด์เบิร์ก (Goldberg, 1990) แบบสอบถามความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ตามแนวคิดของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981) และแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน ตามแนวคิดของสเปคเตอร์ (Spector, 1997) ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อายุงาน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองโดยรวมและแต่ละด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่การรับรู้ภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยรวมและด้านตนเองโดยทั่วไปแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

2. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อายุงาน สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การรับรู้ภาวะสุขภาพที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัย สำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในงานแต่ละด้าน พบว่า

2.1 เพศชายมีความพึงพอใจในงานด้านการเลื่อนตำแหน่งและด้านสวัสดิการต่างๆ สูงกว่าเพศหญิง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 ผู้ที่มีช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี และ 51 ปีขึ้นไปมีความพึงพอใจในงานด้าน ระเบียบข้อบังคับการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีช่วงอายุ 31 – 40 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.3 ผู้ที่มีสถานภาพสมรส (อยู่ด้วยกัน) และสถานภาพหย่า/ม่าย/แยกกันอยู่ มีความ พึงพอใจในงานด้านระเบียบข้อบังคับการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ .05 และมีความพึงพอใจในงานด้านลักษณะงานสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ .01

3. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว แบบเปิดรับประสบการณ์ แบบประนีประนอม และแบบ มีจิตสำนึก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองโดยรวม ด้านตนเองโดยทั่วไป และด้านครอบครัว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนบุคลิกภาพแบบหัวน้าวมีความสัมพันธ์ ทางลบกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองโดยรวมและแต่ละด้านทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

4. บุคลิกภาพแบบแสดงตัวและแบบมีจิตสำนึกก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานโดยรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 บุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์และแบบประนีประนอมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานโดยรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนบุคลิกภาพแบบหัวนั้ใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในงานโดยรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในงานแต่ละด้าน พบว่า

4.1 บุคลิกภาพแบบหัวนั้ใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในงานด้านผลตอบแทน เพื่อนร่วมงาน ลักษณะงาน และการสื่อสารในองค์กร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และด้านการเลื่อนตำแหน่ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4.2 บุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานด้านหัวหน้างาน ลักษณะงาน และการสื่อสารในองค์กร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

4.3 บุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานด้านสวัสดิการต่างๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และด้านระเบียบข้อบังคับการทำงาน และเพื่อนร่วมงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4.4 บุคลิกภาพแบบประนีประนอมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานด้านเพื่อนร่วมงาน และลักษณะงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

4.5 บุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึกก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานด้านผลตอบแทน การเลื่อนตำแหน่ง สวัสดิการต่างๆ เพื่อนร่วมงาน และลักษณะงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และด้านหัวหน้างาน และการสื่อสารในองค์กร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานโดยรวม และด้านผลตอบแทน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานด้านเพื่อนร่วมงาน และลักษณะงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

6. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในงานได้ คือ ตัวแปรบุคลิกภาพแบบแสดงตัว และบุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก สามารถทำนายความพึงพอใจในงานร่วมกันได้ ร้อยละ 11.1

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ องค์กรสามารถนำไปพิจารณาสรรหาและคัดเลือกพนักงาน ปฏิบัติการสายการผลิตที่เหมาะสมกับธุรกิจโรงเลื่อยไม้สัก โดยคัดเลือกพนักงานที่มีบุคลิกภาพแบบหัวนั้ใจต่ำ แบบแสดงตัวสูง แบบเปิดรับประสบการณ์สูง แบบประนีประนอมสูง และแบบมีจิตสำนึกสูง และสามารถกำหนดแนวทางในการฝึกอบรมพนักงาน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของพนักงาน เพิ่มความความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในงานของพนักงาน ปฏิบัติการสายการผลิต